

Marcin Majchrowski

Marzy mi się dzień bez kontrowersji, ale wczoraj też nie nadszedł. Za to było mnóstwo zaskoczeń. Najpierw młody Rosjanin Daniel Kharitonov - III nagroda Konkursu Czajkowskiego - swoją grą mógł przyprawić niemal o ból głowy. Program podzielił między Liszta i Chopina. Jednak nie był to podział sprawiedliwy. Do Liszta ma bowiem Kharitonov, jak to się mówi, „melodię” i przekonanie, do Chopina - niekoniecznie. Ekstremalnie wirtuozowskie *Etiudy wg Paganiniego* walczyły o palmę

pierwszeństwa z nie mniej najeżonymi trudnościami *Rapsodiami*. Odmianę wyrazową zapewniły szczęśliwie *Liebstraum* i *Consolation Des-dur*. Miłośnicy pianistyki szybkiej, ale za to płytkiej mogli być usatysfakcjonowani. Zresztą przyznać trzeba, że nieskomplikowane intelektualnie utwory Liszta Kharitonowowi leżą doskonale, że świetnie je zna i efektownie wykonuje. Gdyby darował sobie nieszczęsną kadencję Rachmaninowa w *II Rapsodii węgierskiej* (toż to kicz niemożliwy!), wyszedłby z tej części swojego recitalu zupełnie obronną ręką. Ale znów okazało się, że probierzem sztuki pianistycznej jest muzyka Chopina. Dla Kharitonova to na razie próg niedostępny. Sam dobór programu sprawiał wrażenie zupełnej przypadkowości albo kompletnej nieporadności (czy nie ma nikogo, kto by młodemu człowiekowi podpowiedział jakieś rudymenarne zasady zestawiania programu?). Można by mu wybaczyć, gdyby z konfrontacji z Chopinem wyszedł obronną ręką. Niestety poległ na rafach najbardziej oczywistych (koszmarne wpadki tekstowe, nawet w bisie - *Etudzie c-moll*), a lekcji z kantyleny, fortepianowego *bel canta*, nie mówiąc o *tempo rubato* po prostu nie odrobił.

Z niecierpliwością czekałem na występ jednego z najbardziej obiecujących pianistów ostatnich lat - Charlesa Richarda-Hamelina. To artysta świadomy swoich ideałów, w postawie eksponujący klasyczne wyważenie, może nawet olimpijski spokój. Repertuar złożył ambitnie, wg sprawdzonej recepty: na początku i końcu dzieła znane, w środku coś smakowicie nieoczywistego. Były więc *Ronda* op. 51 Beethovena na przywitanie (zabrzmiały znakomicie - wyważone, ale ze szczyptą humoru) i była niezwykle *II Suita D-dur „Des cloches sonores”* George'a Enescu. Hamelin dołożył wszelkich starań by oddać jej brzmieniowe i fakturalne bogactwo. A w części drugiej wykonał *Balladę As-dur* i *Sonatę h-moll* op. 58 Chopina. Jak przystało na jego popisowe utwory, były niemal nieskazitelne. *Ballada* tanecznie rozkołysana, *Sonata* powściągliwa, z bogactwem pomysłów zarezerwowanym na sam finał (tutaj znów krotocwilnie żarciki się znalazły). Ale i tak najbardziej podobał mi się *Polonez As-dur* zagrany na bis - po prostu wielki! Gdyby jeszcze Hamelin dołożył ze dwa ziarna szaleństwa, to byłaby pełnia szczęścia.

Oczarowana Lisztem

Dzisiaj o godz. 16:00 melomani spotkają się z talentem gruzińskiej pianistki Mariam Batsashvili. Za jeden z jej większych sukcesów uważa się pierwszą nagrodę zdobyłą podczas X Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Franciszka Liszta w 2014 roku.

Urodzona w 1993 roku w Tbilisi artystka zadebiutowała na scenie już w wieku 7 lat. Później zdobyła m.in. srebrny medal na III Międzynarodowym Konkursie Młodych Pianistów w Tbilisi w 2007 r. Do tej pory Mariam Batsashvili występowa

ła już w ponad 30 krajach świata, jako solistka koncertowała m.in. z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Ekwadoru. Pianistka przyznaje, że w jej życiu wyjątkowe miejsce zajmuje twórczość F. Liszta.

BIULETYN FESTIWALOWY

71.

**Międzynarodowy
Festiwal Chopinowski**
w Dusznikach-Zdroju

NUMER

5

9 sierpnia 2016

3,00 zł

www.festival.pl

**Stanisław
Dybowski**

Złość z powodu zgubionego grosza...

Trudno się dziwić, że wielki samotnik z Bonn napisał utwór pod takim tytułem. Każdy by się złościł, gubiąc pieniądze. A co dopiero Beethoven, który do rozrzutnych nie należał; nawet ze skąpstwa, jak twierdzą złośliwi, nie ożenił się – pewnie żał mu było na pierścionek zaręczynowy! Co się kryje pod tytułem „Ronda kapryśnego” w tonacji G-dur, nawet nie usiłuję dociekać. Wiem jedno: chyba minęły czasy, gdy każdy koncertujący pianista musiał je mieć w repertuarze, bo można było się nim popisać, a jednocześnie pokazać swoją muzykalność. Publiczność utwór lubiła, zwłaszcza, gdy obie cechy grającego harmonizowały ze sobą. Rondo op. 129 Beethovena ma swoją ekspresję, jest żywiołowe i porywcze w ramach stylu epoki do jakiej należy, czyli – klasycyzmu. Można nawet powiedzieć, że oddaje charakter autora. A łatwego charakteru kompozytor nie miał... Kiedyś, chyba u księcia Lichnowskiego, który zresztą twórcę sponsorował, Beethoven dawał koncert. Usłyszawszy w tle rozmowę, przestał grać i machinalnie rzucił: „dla świń nie gram” i trzasnąwszy klapą od fortepianu, opuścił pomieszczenie. Bartók ponoć też był porywczy, o czym może świadczyć, umieszczone w dzisiejszym programie, jego brutalne „Allegro nieokiełznane” lub „dzikie”. Z latami bardzo łagodniał, bo boleśnie mu doskwierał brak pieniędzy. I chociaż nie napisał żadnego utworu pod tytułem „Money”, los mu się wcale nie poprawił i muzyk odszedł w biedzie... Dusznicki festiwal ma zawsze w programie koncert specjalny, „Nokturnem” zwany. Nocną porą, zgromadzona publiczność słucha występujących na festiwalu pianistów, a każdy stara się jej dać coś najlepszego. Wytwarzają się nadzwyczajna atmosfera i wyjątkowy klimat, a w powietrzu unosi się zapach palących świec. Koncert prowadzony jest przez chopinologa, który wprowadza słuchaczy w świat muzyki Fryderyka, przywołując epizody z życia geniusza. Pani Profesor Irena Poniatowska, najwybitniejszy chopinolog na świecie, z pewnością powie coś interesującego, czego w najgrubszych księgach o kompozytorze się nie znajdzie. Na marginesie dodam, że inne festiwale letnie próbowały wprowadzić podobny koncert, ale niestety podróbka się zupełnie nie udała. Duszniki to jedyne miejsce pod Księżycem, gdzie może być „Nokturn”!

PROGRAM FESTIWALU

9 sierpnia 2016

SALA KAMERALNA IM. JANA WEBERA

9.30 Kurs Mistrzowski
prof. BERND GOETZKE

DWOREK CHOPINA

16.00 Recital fortepianowy - MARIAM BATSASHVILI
Bach / Marcello, Liszt / Händel, Chopin, Beethoven, Bartók

SALA KAMERALNA IM. JANA WEBERA

19.00 Koncert charytatywny aktywnych uczestników
XV Kursu Mistrzowskiego

DWOREK CHOPINA

22.00 Nokturn – koncert przy świecach z udziałem uczestników
71. Międzynarodowego Festiwalu Chopinowskiego
Prowadzenie – prof. IRENA PONIATOWSKA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

UMIĘTNOŚCIOWY WYSTĘP WYSTĘP WYSTĘP
**DOLNY
ŚLĄSK**
www.umwd.pl

NARODOWY
INSTYTUT
FRYDERYKA
CHOPINA

Dofinansowano z budżetu
Powiatu Kłodzkiego

D
DUSZNIKI
ZDRÓJ
Festiwal dofinansowany
przez gminę Duszniki Zdrój

Patronat

Mecenas i
sponsory:

Organizatorzy szczególnie
dziękują Firmom:

oraz

za dostarczenie fortepianów.

Organizatorzy dziękują za
dostarczenie samochodów Firmom:

Kurs dla mistrzów

Tradycyjnie już dusznickiemu Festiwalowi Chopinowskiemu towarzyszą Kursy Mistrzowskie dla młodych i utalentowanych pianistów. W tym roku pieczę nad sześcioro aktywnymi uczestnikami kursu roztoczyli profesorowie Bernd Goetzke oraz Graham Scott.

Kursy Mistrzowskie, jak i cały festiwal, są bardzo dobrze oceniane przez kursantów - zarówno pod względem artystycznym, jak i organizacyjnym. Pobyt w Dusznikach daje im nie tylko możliwość dopracowania swojej gry na fortepianie, ale także stwarza niezwykłą okazję do wysłuchania

recitali w wykonaniu uznanych artystów. Podobnie jak w latach ubiegłych, również w tym roku, kursanci będą mogli zaprezentować się przed niezwykle wymagającą duszniczką publicznością. Koncert odbędzie się dziś o godz. 19:00 w Sali Kameralnej im. Jana Webera.

AKTYWNI KURSANTCI:

• **Elżbieta Bilicka**
Od 2011 r. studentka Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Zaczynała pod okiem Alberto Nosè, by w 2012 r. kontynuować naukę w klasie fortepianu prof. Katarzyny Popowej-Zydroń.

• Marta Czech

W 2015 roku zdobyła pierwszą nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Hansa von Bülowa w Meinningen oraz została wybrana stypendystką Towarzystwa Wagnerowskiego w Bayeruth.

• Michał Dziewior

Jest studentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego gdzie uczy się pod kierunkiem prof. Wojciecha Świtały.

• Dominika Grzybacz

Studiuje pod okiem dr hab. Piotra Machnika w krakowskiej Akademii Muzycznej. Uczestniczka licznych kursów mistrzowskich.

• Jakub Kuszlik

Ukończył PSM II st. im. W. Żeleńskiego, gdzie kształcił się pod kierunkiem mgr Olgi Łazarskiej. Obecnie studiuje w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy.

• Daniel Ziomko

Studiuje na Akademii Muzycznej w Gdańsku pod kierunkiem prof. Wojtała. Uczestnik licznych kursów oraz laureat konkursów w Żaganiu, Płocku i Treviso.

Podróże z Chopinem

Wieczorny koncert przy świecach - Nokturn (godz. 22:00), poprowadzi prof. Irena Poniatowska. Tematem przewodnim będą podróże Chopina po Europie.

Nokturn to specyficzny koncert, a więc powinien posiadać jakiś temat, który będzie dla niego charakterystyczny. - Tym razem wybrałam wędrowki Chopina po Europie i będę chciała połączyć je z wykonywanymi utworami.

Nie będzie to chronologiczna narracja życia Chopina, ale całość nawiąże do programu koncertu, który ustala prof. Piotr Paleczny. Na przykład pierwszym utworem zagrany podczas Nokturnu będzie Preludium Des-dur, zatem rozpocznę swoją opowieść od największej podróży Chopina, mianowicie wyprawy na Majorkę. Będę starała się dopasowywać te miejsca w Europie, w których był Chopin z wykonywanym repertuarem. Jeżeli będzie wykonywany np. utwór Debussy'ego, to opowieść będzie związana z pobytami Chopina we Francji.

Jeżeli będzie to np. walc, to opowieść będzie dotyczyła Wiednia. Jednocześnie chcę pokazać także nowe ustalenia i nowe odkrycia w odniesieniu do tego, co wiedzieliśmy o Chopinie i o jego biografii. Badania genetyczne czy też otoczenia kompozytora często wnoszą zupełnie nowe elementy do jego biografii - zdradza prof. Irena Poniatowska. - Już nie raz prowadziłam Nokturn w Dusznikach. Proponowałam różne tematy filozoficzne, było także porównanie Chopin-Mozart. Jednak tegoroczny motyw dobrze wiąże się z programem - dodaje profesor Poniatowska. W sumie wysłuchamy 10 utworów i 10 opowieści na temat wędrowek Chopina po Europie. Prof. Irena Poniatowska zaznacza, że wędrowka jest także wyzwaniem estetycznym, a jej temat często przejawiał się w XIX-wiecznej muzyce, np. u Liszta.

Prof. Irena Poniatowska

Studiowała muzykologię na Uniwersytecie Warszawskim, z którym związała się etatowo w 1965 r., przechodząc przez wszystkie etapy kariery uniwersyteckiej - od adiunkta do profesora zwyczajnego. Od 2001 r. przewodniczy Radzie Programowej Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina. Jest także Przewodniczącą Rady Fundacji Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich. Ostatnio wydała dwa tomy *Antologii krytyki muzycznej* o Chopinie. Pierwszy dotyczy okresu do I wojny światowej i wydany został w dwóch wersjach językowej - polskiej i angielskiej (2011). Drugi tom wydano w 2015 r. w języku polskim (w tym roku ukaże się wersja angielska) i poświęcony jest okresowi międzywojennemu. Obydwie pozycje dotyczą krytyki, która ukazała się w 5 krajach: w Polsce, Rosji, Niemczech, we Francji i w Wielkiej Brytanii. W druku jest także książka prof. Ireny Poniatowskiej na temat tempa rubato, traktowanego nie tylko jako maniera wykonawcza, ale jako problem własnej ekspresji. Obecnie pani profesor pracuje nad tematem Chopina w poezji.

